

Номер 7-8, липень-серпень 2018

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Національного еколого-натуралістичного центру

Детальна інформація на сайті

<http://nenc.gov.ua>

У номері:

Експедиція учнівської молоді „ЮНЕКО”	3
Екологічна експедиція на байдарках «Чиста хвиля-2018»	6
Зустріч делегації із Грузії	8
Відбувся VII міжрегіональний молодіжний екологічний зліт «Береги Дружби – 2018»	9
Наш талант і творчість тобі, Україно!	11
В Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді в рамках міжнародної програми стажувань AIESEC відбувалися стажування молоді з 6 країн світу	13
Підписання Меморандуму про співпрацю	15
Проведено Всеукраїнську серпневу конференцію «Педагогічний пошук – 2018»	16
Нарада Голів місцевих осередків ГО «Спілка освітян України»	19
Міжнародна робоча зустріч	20
Педагоги екоцентру відзначили 100-річчя позашкільної освіти славом по Тисі	21
Анонс	24

Експедиція учнівської молоді „ЮНЕКО”

З 02 по 11 липня 2018 року на території еколого-просвітницького стаціонару Рівненського природного заповідника проведено обласну навчально-польову подорож „Експедиція учнівської молоді „ЮНЕКО”. У заході взяли участь 25 учнів з Сарненського, Острозького, Гощанського, Рівненського, Здолбунівського районів, міста Рівного та вихованці комунального закладу „Станція юних натуралістів” Рівненської обласної ради. Впродовж 9 днів учні знайомились з різноманітністю рослинного та тваринного світу Білоозерського лісництва Рівненського природного заповідника. Вже 7-й рік поспіль наметовий табір експедиції розташовується на березі озера Біле Володимирецького району. До проведення занять долучаються педагогічні працівники закладу та науковці різних установ України.

Під керівництвом Лапінського Андрія Вікторовича та Кримця Григорія Володимировича, викладачів кафедри технології неорганічних речовин, водоочищення та загальної хімічної технології НТУУ „Київський політехнічний інститут” юні екологи протягом багатьох

років ведуть спостереження за екологічним станом поверхневих вод Білого озера із застосуванням фізико-хімічних методів дослідження. За допомогою тест-приладів та портативної лабораторії було визначено водневий показник РН та загальну твердість води у кількох точках озера. У ході аналізу було відмічено, що рівень води у водоймі поступово знижується.

Цікавою і захоплюючою була подорож до садиби пасічника Петра Лебедюка з села Рудка. Він ознайомив учнів з особливостями колодкового бджільництва, розказав про старовинну техніку відлову бджолиних роїв за допомогою оригінальних приманок, показав реманент пасічника, який традиційно використовувався на Поліссі. Завершилась екскурсія дегустацією лісового меду.

Вагомий внесок в організацію дослідницької роботи внесла Поліна Тимків, студентка природничого факультету кафедри біології та екології ДВНЗ „Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника”. Дослідниця ознайомила з сучасними методиками інвентаризації флори, навчила закладати пробні ботанічні площі, розповіла про правила закладання гербарію. Під час практикуму учні навчились працювати з визначником і самостійно описували ділянки різного типу.

Значну допомогу у проведенні заходу надали працівники Рівненського природного заповідника. Заступник директора з наукової роботи Журавчак Ростислав Орестович під час комплексної екскурсії Білоозерським лісництвом ознайомив з основами лісознавства, навчив працювати з приладами для вимірювання висоти та діаметру дерев, показав як визначати вік та інші важливі у лісогосподарській діяльності показники. Юні екологи також познайомились з унікальною флорою та фауною лісового масиву навколо наметового табору.

Незабутні враження залишила екскурсія екологічною стежкою „Білоозерські бори”. Найбільший захват викликало болото „Коза Березина”. Тут зростають рідкісні рослини, занесені до Червоної книги України. Також це місце гніздування журавля сірого. Учням під час мандрівки пощастило побачити птахів, що в цей момент пролітали над болотом.

Щоденно у таборі проводилось кільцювання птахів. Цим напрямком керував Петро Гринюк, молодший науковий

співробітник Рівненського природного заповідника. За 9 днів було закільцьовано 65 птахів 9 видів. Науковець розповів учням про важливість цього методу дослідження орнітофауни.

Не менш цікавим було дозвілля у наметовому таборі експедиції. Щовечора юннати переглядали фільми про флору і фауну Рівненського природного заповідника, спілкувались біля вогнища, спостерігали за заходом сонця та зоряним небом. А ще були ігри, спортивні змагання з шахів та шашок, футболу та волейболу, інсценівки про лікарські рослини. Така форма проведення навчання в природі дає можливість організувати дослідницьку роботу учнів, виявляти причини зміни навколишнього середовища та сприяє формуванню в молоді цілісного сприйняття екосистем, вихованню любові до рідної природи.

Екологічна експедиція на байдарках «Чиста хвиля-2018»

17 липня 2018 року було розпочато **обласну екологічну експедицію «Чиста хвиля-2018»**, яка була започаткована Полтавським обласним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді понад двадцять років тому. Це одна з нетрадиційних та найцікавіших форм роботи з обдарованою учнівською молоддю.

До участі в експедиції залучили найактивніших слухачів обласної очно-заочної біологічної школи та учнів-членів Полтавського територіального відділення Малої академії наук України.

Науковий супровід під час експедиції здійснює вчитель хімії вищої кваліфікаційної категорії Полтавської гімназії № 17 Недоруб Олександр Юрійович.

Цього року юні екологи проведуть дослідження прибережної зони річки Псел на території Гадяцького, Миргородського та Шишацького районів.

Під час експедиції планується збір матеріалів для написання юннатами власних науково-дослідницьких робіт. Звичайно, діти матимуть змогу змістовно відпочити: їх чекає посвята в екологи, купання у річці, спортивні ігри, пісні під гітару біля вогнища, свято Нептуна.

Залучення учнівської молоді до наукових експедицій – це ефективний метод упровадження екологічного виховання.

Зустріч делегації із Грузії

26 липня 2018 року в комунальному закладі «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради відбулася зустріч грузинської делегації – дітей, чиї батьки стали учасниками бойових дій в Грузії. Педагоги Центру провели оглядові екскурсії у теплиці, на навчально-дослідній земельній ділянці, в музеї хліба. Дітей ознайомили з особливостями тварин у живому куточку Центру. Під час майстер-класу діти навчилися власноруч виробляти українські сувеніри-магніти які залишаться їм на згадку про відвідування еколого-натуралістичного Центру.

Відбувся VII міжрегіональний молодіжний екологічний зліт «Береги Дружби – 2018»

Команда учнів Калениківської ЗОШ I-III ступенів у складі Пахар Аріни, Терещенко Кароліни, Білана Максима, Супрун Вікторії та керівника Тищенко Л. М. стали учасниками VII міжрегіональному молодіжному екологічному зльоті «Береги Дружби – 2018», який проходив з 6 по 9 серпня 2018 року в Гомельському районі (Білорусь) на базі державного закладу освіти «Центр туризму і краєзнавства для дітей і молоді Гомельського району».

Під час проведення зльоту (всього було 14 команд, з них 6 з Росії, 6 з Білорусі і 2 з України) школярі мали можливість представити власні напрацювання по збереженні природи рідного краю, перевірити здобуті знання і вміння, поспілкуватися з однодумцями із Росії та Білорусі по реалізації проектів із збереження біорізноманіття.

У рамках зльоту було проведено 6 конкурсних завдань (візитівка – представлення команди, екологічний турнір, який складався з теоретичного та практичного турів, еко-брейн-шоу, круглого столу по обміну досвідом, екологічного квесту «Поліські робінзони»), майстер клас з виготовлення виробів з холодного фарфору та екскурсійна поїздка до Гомельського палацово-паркового ансамблю. Наша команда здобула I місце у екологічному квесті «Поліські робінзони», який включав у себе конкурсно – ігрову програму з елементами нічного орієнтування на місцевості та виконання ряду завдань про природу, історію та культуру Полісся, сформованих у вигляді логічних завдань.

Атмосфера під час зльоту була позитивна. Українські, російські і білоруські діти вільно спілкувалися між собою

та обговорювали спільні проекти для подальшого впровадження

Під час поїздки учні збагатилися новими знаннями, навичками, а найголовніше знайшли нових друзів з якими буде цікаво спілкуватися і надалі.

Наш талант і творчість тобі, Україно!

Під цією назвою в холі Закарпатської обласної держадміністрації завершилась тижнева виставка, присвячена 100-річчю позашкільної освіти України. Крім ужгородців, виставку відвідали учасники розширеної серпневої колегії Департаменту освіти і науки. Побував на ній і заступник Міністра освіти і науки України Павло Хобзей, який на засіданні колегії відзначив високий рівень її організаторів.

На виставці радували око безліч презентаційних експозицій, які розповідають про багатогранну діяльність обласних закладів позашкільної освіти: палацу дітей та юнацтва (ПАДІЮН), центрів науково-технічної, еколого-натуралістичної творчості, туризму, екскурсій і спорту учнівської молоді.

Так, Закарпатський еколого-натуралістичний центр учнівської молоді розпочав свою експозицію із представників фауни кутка живої природи. Потім переходимо до одних з основних видів діяльності екоцентру – це методична, науково-дослідна, природоохоронна та пропагандистська робота. Зокрема, вона представлена шістнадцятьма випусками «Бібліотечки позашкільника», «Вісником ЗОЕНЦ», турнікетами «Прикрасимо Землю своїми руками», «Україна – сад», дитяча екологічна відеостудія «Дивосвіт», стендом про виїзні форми досліджень природи – «Табір юних орнітологів» та «Всеукраїнський еколого-освітній табір – експедиція Ойкос». Заслужують на увагу і фотоекспонати про юннатівську творчість, результати якої видно не відразу, а через багато років, приміром коли дитина садить деревце, будучи ще зовсім малою, потім доглядає за саджанцем, і росте разом з ним... Такий юннат ніколи, коли виросте, не нашкодить

довкіллю, оскільки знає ціну не лише своєї затраченої праці, а й вирощеного дерева.

Завершує експозицію екоцентру банер про його філію «Арніка», де протягом року відпочивають діти не лише із нашого краю, а й із східних областей України та зарубіжжя. Банер розповідає про захоплюючі екскурсії в природу, неповторні зустрічі з цікавими людьми та захоплюючі конкурси.

Отож, як бачимо, позашкільна освіта всебічно розвиває, відкриває нові таланти та формує особистість.

В Національному еколого- натуралістичному центрі учнівської молоді в рамках міжнародної програми стажувань AIESEC відбувалися стажування молоді з 6 країн світу

З 9 липня по 26 серпня 2018 року в Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді в рамках міжнародної програми стажувань AIESEC відбувалися стажування молоді з 6 країн світу: Єгипту, Турції, Тунісу, Індії, Китаю, Італії.

Мета стажування полягає у розвитку лідерських характеристик волонтерів, розширенні міжнародної співпраці, а також залученні іноземного досвіду з метою досягнення миру та реалізації людського потенціалу.

Основна тематика стажування відповідає Цілі Сталого Розвитку № 4 про якісну освіту, через досягнення якої здійснюється позитивний соціальний вплив.

Відповідно до тематики Цілі Сталого Розвитку № 4 за цей час волонтери ознайомитися з діяльністю Центру та підготували презентації кількох екологічних проєктів щодо модернізації діяльності Центру, серед яких:

- «Екологізація озера»
- «Кліматологічний майданчик»
- «Оновлення маршруту екологічної стежці»
- «Розвиток дендропарку «Юннатівський»
- «Модернізація системи охорони дендропарку НЕНЦ новими технічними засобами»

Цікавим і сучасним виявився погляд молоді щодо проблем діяльності, подальшого розвитку та модернізації закладів позашкільної освіти, залучення інвесторів до осучаснення їх матеріальної бази. Під час захисту проектів іноземні студенти поділилися досвідом впровадження соціальних проектів в умовах гармонійних відносин з довкіллям та подякували адміністрації Центру за надану можливість волонтерського стажування.

Підписання Меморандуму про співпрацю

17 серпня ГО «Спілка освітян України» та «Союз педагогов Грузії» підписали Меморандум про співпрацю. Сторони уклали цей Меморандум базуючись на тому, що інформаційна діяльність у галузі освіти і науки буде спрямована на підвищення уваги і обізнаності освітянської спільноти України та Грузії, а також формування нової інтелектуальної еліти братніх країн. Меморандум підписали голова СОУ Володимир Вербицький та голова СПГ Гарі Чапідзе.

Проведено Всеукраїнську серпневу конференцію «Педагогічний пошук – 2018»

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді спільно з Національною академією педагогічних наук України, Інститутом проблем виховання НАПН України провели 21-22 серпня 2018 року в м. Києві Всеукраїнську серпневу конференцію «Педагогічний пошук – 2018». **Тема конференції: «Створення сучасного освітнього середовища в аспекті викладання біології в Новій українській школі».** З вітальним словом виступили Вербицький Володимир Валентинович – директор Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді МОН України, доктор педагогічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти та Бех Іван Дмитрович, директор Інституту проблем виховання НАПН України, академік НАПН України, доктор психологічних наук, професор.

Учасниками конференції стали методисти, керівники творчих учнівських об'єднань біологічного, еколого-натуралістичного напрямку закладів позашкільної освіти, спеціалісти інститутів післядипломної педагогічної освіти, учителі біології та екології закладів загальної середньої освіти, організатори позакласної роботи, наукові та науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти із різних регіонів України.

Основними питаннями для обговорення на конференції під час проведення подіумної дискусії були:

- реалізація наскрізних змістових ліній у процесі компетентнісно-орієнтованого навчання біології;
- інновації в шкільній біологічній освіті;
- методика викладання біології для обдарованих учнів у позашкільній та позакласній роботі;
- STEM- STEAM- STREAM- освіта.

Експертами дискусії були:

- **Вербицький Володимир Валентинович**, директор Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді МОН України, доктор педагогічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти;
- **Просіна Ольга Володимирівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософії освіти дорослих ЦППО УМО НАПН України;
- **Князева Олена Володимирівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики природничо-математичної освіти та технологій Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка;
- **Куранов Сергій Львович**, керуючий партнер КГ «Куранов та Партнери»;
- **Адріанов Віктор Леонідович**, керівник Позашкільного природничого ліцею Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, Заслужений вчитель України;
- **Кравченко Катерина Анатоліївна**, спеціаліст по проєкційному візуальному обладнанню ООО «Інтер Системс».

Під час роботи конференції працювали авторські педагогічні студії:

- **«Сучасні тренди в освіті» (автор: Іванов Іван Юрійович, засновник Центру нової освіти);**

- **«Модель STEM-освіти сучасного закладу»** (автори: **Патрікеева Олена Олександрівна**, начальник відділу STEM-освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»; **Василяшко Ірина Павлівна**, завідувач сектору STEM-освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»);
- **«Навчальний простір як продукт пізнавальної активності учнів»** (автор: **Князева Олена Володимирівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики природничо-математичної освіти та технологій Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка).

Учасники конференції під час роботи дискусійних майданчиків обговорили проблеми, тенденції та перспективи розвитку позашкільної та позакласної еколого-біологічної освіти в контексті сучасної освітньої політики.

За підсумками роботи конференції видано збірник тез та статей доповідей.

Нарада Голів місцевих осередків ГО «Спілка освітян України»

Для ефективної роботи ВГО «Спілка освітян України», створення потужної освітянської організації керівництво Спілки провело в Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді (м. Київ, вул. Вишгородська, 19) **20 серпня 2018 року** Нараду Голів місцевих осередків ВГО «Спілка освітян України».

В нараді взяли участь Голови місцевих осередків інтересах ВГО «Спілка освітян України» з різних областей України. З вітальним словом до гостей звернувся Голова ВГО «Спілка освітян України» Володимир Вербицький.

На нараді обговорювалися питання щодо взаємної співпраці між місцевими осередками Спілки, керівництва Радою Місцевого осередку та напрямів роботи осередків в інтересах ВГО «Спілка освітян України» відповідно до Статуту. Обговорювалися питання вироблення стратегії на 5 років Спілки, а саме:

- 1) Сформувати список голів місцевих осередків Спілки та розмістити на сайті Спілки.
- 2) Розробити функціональні обов'язки керівників місцевих осередків Спілки.
- 3) Започаткувати «Інформаційний бюлетень СОУ», в якому будуть висвітлюватися основні події, новини, досвід та перспективи Спілки.
- 4) Започаткувати проведення міжнародних заходів для освітян.
- 5) Розробити соціальний пакет для членів Спілки освітян України.
- 6) Обговорити питання щодо розміру щорічного членського внеску для індивідуальних та колективних членів.
- 7) Пошук спонсорів, меценатів для ефективної роботи Спілки.
- 8) Реклама та імідж ВГО «Спілка освітян України».

На засіданні Голови місцевих осередків СОУ були ознайомлені з підписаними Меморандумами про співпрацю зі Спілкою освітян Грузії та Спілкою освітян Польщі.

Основне питання наради – це започаткування та проведення спільного щорічного Міжнародного конгресу освітян на тему: «Освіта і наука заради миру та розвитку суспільства».

Міжнародна робоча зустріч

У рамках розвитку міжнародних відносин у сфері освіти та культури, обміну досвідом та впровадження кращих здобутків у національну систему освіти, 22 серпня 2018 року відбулась продуктивна робоча зустріч між ГО «Спілка освітян України» — голова Володимир

Вербицький, УІВЦ «Галактика» — генеральний директор Галина Захарченко та ГО «Польсько-українське культурно-просвітницьке товариство «Криниця» — голова Стефан Велох.

Сторони підготували меморандум про співпрацю та обговорили план спільних заходів до кінця 2018 року. Метою зустрічі є розвиток культурних та освітянських відносин між Україною та Польщею, а також обмін прогресивним досвідом двох братніх народів.

Педагоги екоцентру відзначили 100-річчя позашкільної освіти сплавом по Тисі

Серед заходів, спрямованих на відзначення 100-річчя позашкільної освіти України, в ЗОЕНЦ було заплановано провести і пізнавальну еколого-краєзнавчу акцію – сплав «Пізнай свій край – охороняй його природу» з розповідями про Красне поле, про рослинний і тваринний світ та прибирання берегів від сміття. До речі, чимало із педагогів-позашкільників є активними учасниками Закарпатського обласного товариства охорони природи.

А щоб сплав більше запам'ятався, організували виїзд з ночівлею в наметах та вогнищем на галявині. Позитивних емоцій додав дощ, проте він нас не налякав, тому вирішив обійти стороною. Вечеря з традиційним, апетитним бограчем вийшла на славу. Переночувавши в теплих спальниках, зустріли світанок, який радував промінням сонця, що виблискувало в краплинах роси. Отже погода обіцяла бути хорошою.

До нашої акції з охорони та збереження річок, обговорення розвитку і вдосконалення позашкільної освіти, зокрема, проведення еколого-натуралістичних заходів, долучилися і учасники українсько-угорської клубу з водного туризму «Тиса», який очолює Кароль Сабо та гості з Києва.

Також, що стало приємною несподіванкою, прийшли нас провести і допомогли прибрати сміття, яке відпочивальники, на жаль, залишають після себе, члени громадської ради при Закарпатській ОДА, а тепер вже і члени клубу «Бокораш» разом із Оксаною Ряскою, директором Хустської кредитної Спілки «Нарцис».

Відрадно, що не забуває рідне Закарпаття і колишній вихованець відеостудії «Дивосвіт», що діє при екоцентрі Валеріян Копинець. Навчаючись в столиці на журналіста, він вкотре навідався до родичів, взяв участь у сплаві, а заодно і зафільмував сплав дроном.

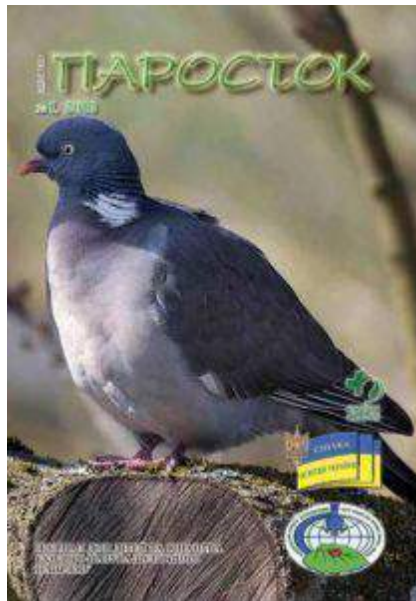
Під час водної подорожі, до нашої групи приєднались й іноземці, які йшли Тисою на каное та байдарках.

Анонс

у наступному номері:

- ✓ *Всеукраїнський турнір «Юний бджоляр»*
- ✓ *Міжнародний еколого-мистецький пленер «Діалог з природою»*
- ✓ *Всеукраїнський конкурс з флористики та фітодизайну.*

*В будь-якому поштовому відділенні Ви можете передплатити собі, своїм рідним та друзям у подарунок наш науково-художній журнал для дорослих та дітей «Паросток» за передплатним індексом **74561**.*

Бажаючі можуть надсилати свої статті на електронну адресу: kinolo@bigmir.net

Детальна інформація на сайті

<http://nenc.gov.ua>

Контакти:

Національний еколого-натуралістичний центр
учнівської молоді МОН України

вул. Вишгородська, 19,

м. Київ

04074

<http://nenc.gov.ua>

nenc@nenc.gov.ua

Директор НЕНЦ — доктор
педагогічних наук, професор,
академік Академії наук
вищої освіти України, Голова ВГО

“Співка освітян України”

Вербицький Володимир

Валентинович

тел. (044) 430-02-60

Відповідальний за
випуск:

Кацурак Вікторія —

методист в/к

тел. (044) 430-22-22

Екологічно-природнича газета
для дітей
та юнацтва
"ЮННАТ"

передплатний
індекс
98146

станції
надсилати
по e-mail:
redakciya_parostok_nenc@ukr.net

РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВЧИЙ ЦЕНТР
160-202-1000

Детальна інформація на сайті

<http://nenc.gov.ua>